

Državni izpitni center

P 2 5 1 A 1 0 1 1 3

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Četrtek, 29. maj 2025

POKLICNA MATURA

Moderirana različica

IZPITNA POLA 1

Splošna navodila

- Kadar kandidat dopolnjuje poved, mora biti odgovor vsebinsko, slovnično in pravopisno pravičen (npr. nal. 6).
- Pri nalogah, pri katerih mora kandidat podčrtati, prečrtati ali obkrožiti odgovor, upoštevamo pravilnost odgovora, tudi če je oznaka drugačna (npr. nal. 21).
- Kadar pričakujemo odgovor ali rešitev v povedi, lahko kandidat dobi točko za jezikovno pravilnost le, če je poved pomensko ustrezna (npr. nal. 10).
- Pri nalogah izbirnega tipa lahko kandidat obkroži samo eno črko, če v navodilih ni določeno drugače. Če obkroži več črk, se naloga točkuje z 0 točkami (npr. nal. 4).

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1	2	♦ Petra Kušar / P. Kušar	♦ ljubiteljem pravljic Ele Peroci ♦ tistim, ki jih zanima življenje Ele Peroci	4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1
		po smislu, npr., ena od:		
		♦ bralcem (spletne izdaje) revije ONAPLUS/Onaplus		
		♦ bralcem spletne strani https://onaplus.delo.si		
		♦ 6. januarja 2023 / 6. 1. 2023		
		po smislu, npr., ena od:		
		♦ v reviji ONAPLUS/Onaplus		
		♦ v Oniplus		
		♦ na (spletni strani) https://onaplus.delo.si		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2	2	po smislu, npr., ena od:	po smislu, npr., ena od: ♦ poudarjanje naslova in mednaslovov ♦ izpostavljanje delov besedila ♦ Pritegne bralce. ♦ Napove temo oz. podtemo.	vsaka pravilna rešitev = 1
		♦ slika/sliki (znamke in ilustracije) ♦ ilustracija (Muce Copatarice) ♦ znamka in ilustracija		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3	1	♦ navdihujoče ♦ nepozabno		1 za obe rešitvi
	1	♦ naklonjena		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4	1	♦ Č		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5	3	po smislu, npr., tri od: ♦ sivi/svetli/srednje dolgi/rahlo valoviti lasje ♦ ozke ustnice ♦ okrogel obraz ♦ temne oči ♦ V lich je imela jamice.	po smislu, npr., tri od: ♦ nežna ♦ empatična ♦ spontana ♦ srčna/topla ♦ čustvena ♦ sočutna ♦ nadarjena pisateljica/pripovedovalka ♦ Imela je bujno domišljijo.	6 pravih rešitev = 3 5, 4 pravih rešitev = 2 3, 2 pravih rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6	2	po smislu, npr., ena od: ♦ učila/poučevala (invalidne otroke) ♦ bila učiteljica (invalidne mladine) po smislu, npr., ena od: ♦ urejala revije ♦ bila urednica (revij Pionir in Ciciban) po smislu, npr., ena od: ♦ študirala (pedagogiko) ♦ bila študentka po smislu, npr., ena od: ♦ sodelovala pri mladinskem izobraževalnem programu ♦ urejala oddajo Radijska šola	♦ postala urednica ♦ diplomirala iz pedagogike	4 pravih rešitev = 2 3, 2 pravih rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
7	2	♦ NE ♦ NE ♦ DA ♦ DA ♦ DA		5 pravih rešitev = 2 4, 3 pravih rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
8	1	♦ Č		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
9	2	po smislu, npr., tri od: ♦ ob stiku/delu z invalidno mladino ♦ ob ukvarjanju s hčerama / med sprehodi s hčerama / Zgodbe je pogosto pripovedovala hčerama, nekatere je tudi zapisala in izdala. ♦ med opazovanjem sodobnih mestnih otrok ♦ Ko je zaznavala stiske otrok.		3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
10	4	po smislu, npr., ena od: ♦ Pravljice Ele Peroci so nežne, srčne in prežete s čustvi. Njene pravljice so priljubljene, kar dokazujejo številni ponatisi in mnogi prevodi v druge jezike. Muco Copatarico pa so kot lutkovno predstavo uprizarjali tako doma kot v tujini. ♦ Njene pravljice so blizu otrokom, ker je imela posluh za otroški domišljjski svet. V zgodbe je vpleta veliko čustev. Mnoge izmed njenih pravljic so izjemno priljubljene med bralci, saj so bile velikokrat ponatisnjene, prevedli pa so jih tudi v številne tuje jezike.		1 za navedbo vsaj dveh značilnosti pravljic (npr., dve od: nežne/tople/polne dobrote in domišljije/čustvene) 2 za navedbo dveh podatkov, ki dokazujeta priljubljenost; po 1 za vsak podatek (npr., dva od: ponatisi, prevodi, uprizoritve doma in v tujini) 1 za jezikovno pravilnost povedi Jezikovno pravilnost ocenjujemo, če je kandidat za pomensko ustreznost dobil vsaj 2 točki.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
11	2	po smislu, npr., ena od.: ♦ V otroštvu sem zelo rada poslušala pravljice, ki mi jih je pred spanjem pripovedovala mama. Ta čas je bil namreč namenjen samo nama. ♦ Ne morem se odločiti, kaj sem v otroštvu raje počel. Spomnim se, da mi je pravljice pogosto brala babica, ki je imela nežen in topel glas. Po večerji pa sem rad pogledal tudi kakšno risanko z Nodijem, ki je s svojim ravnanjem učil, kaj je prav in kaj ni. ♦ Veliko raje sem poslušala pravljice kot gledala risanke. Tudi sama imam namreč bujno domišljijo in ob poslušanju sem si lahko po svoje predstavljala like in prizore iz pravljič. ♦ Raje sem gledal risanke, ker se v njih prepletajo slike, glasovi in glasba. Zdele so se mi zanimivejše kot pravljice, ki jih samo poslušam.		1 za pomenko ustreznost utemeljene povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
12.1	1	♦ C		
12.2	2	♦ NE ♦ DA ♦ NE ♦ DA		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
13	2	♦ redko/poredko/poredkoma/redkokdaj/redko kdaj/ malokdaj/malokrat ♦ manjkrat/enkrat ♦ prej ♦ nazaj		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1 Upoštevamo samo pravopisno pravilne rešitve.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
14	1	po smislu, npr., ena od: ♦ razumela je ♦ sposobna je bila dojeti		
	1	po smislu, npr., ena od: ♦ je treba pustiti svobodo ♦ ne smemo omejevat/ovirati/zatirati		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
15.1	2	♦ otrokov ♦ otroški ♦ otročji		3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1
15.2	1	♦ B		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
16.1	2	♦ hčeri ♦ pravljice	♦ hčeri Jelko in Anko	vsaka pravilna rešitev = 1 Upoštevamo tudi zapisa v drugi obliki.
16.2	1	♦ C		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
17	3	♦ otroki ♦ hčerama ♦ matere ♦ otrocih ♦ starših		5 pravilnih rešitev = 3 4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
18	2	♦ peljeva ♦ peljiva ♦ bi peljali		3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
19	2	♦ Pošta ♦ ob 100-letnici ♦ znamko		3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
20.1	1	ena od: ♦ časovni odvisnik ♦ prislovnodoločilni (časovni) odvisnik		
20.2	2	♦ Ideje za pisanje so se ji pogosto utrnile med opazovanjem sodobnih mestnih otrok.		1 za ustrezno pretvorbo 1 za jezikovno pravilnost povedi Upoštevamo tudi drugačen, a smiseln besedni red.
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
21	2	♦ dežnik ♦ mezinec ♦ srebrne ♦ trenutek		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1 Če je kandidat obkrožil več kot štiri rešitve, se naloga oceni z 0 točkami.

Naloga 22	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
Zgradba	2	♦ naslov sporočevalca in naslovnika, kraj in datum pisanja	2 = pravilna, popolna in smiselna navedba podatkov o sporočevalcu, naslovniku ter o kraju in datumu sporočanja 1 = do dve manjši nepravilnosti ob smiselni navedbi podatkov o sporočevalcu, naslovniku ter o kraju in datumu sporočanja (npr. naveden je samo datum / kraj in datum sta napisana vzporedno z naslovom naslovnika) 0 = manjkajo podatki o sporočevalcu ali o naslovniku ali o kraju in datumu sporočanja / podatki o sporočevalcu in naslovniku so na napačnih mestih
	1	♦ poimenovanje besedilne vrste z izraženo temo in ustrezen nagovor	1 za obe prvini
	1	♦ (vključnostni zaključek in) pozdrav ter podpis z navedbo vloge sporočevalca (če ta ni izražena v naslovu sporočevalca ali v jedrnem delu)	1 za obe prvini
	1	♦ izrek prošnje (izraženo z glagolom v 1. osebi ednine ali v 1. osebi množine) in razlog (prva izvedba lutkovne predstave)	1 za obe navedbi
Vsebina	1	♦ kraj in čas izvedbe delavnice	1 za obe navedbi
	1	♦ podatki o delavnici, npr., dva od: – trajanje delavnice – udeleženci delavnice – število udeležencev – kaj bi delali (izdelava lutk)	1 za vsaj dva podatka
	1	♦ utemeljitev, zakaj so izbrali prav to izvajalko	
	2	♦ jezikovna pravilnost	2 napaki = – 1 točka, do 0 točk
Jezikovna pravilnost in slogovna ustreznost	2	♦ slogovna ustreznost – resničnost in smiselnost podatkov – ustrezen in spoštljiv nagovor ter pozdrav (primera neustreznosti: Ljuba Marinal, Prisrčen pozdrav) – brez ponavljanja besed/besednih zvez – brez zastranitvev – prevladujoča objektivnost – skladnost z navodili (neustrezno: sporočevalec ne piše kot član gledališkega krožka, ampak kot posameznik v svojem imenu)	Za vsako vrsto slogovne neustreznosti odštejemo 1 točko, do 0 točk. Jezikovno pravilnost in slogovno ustreznost vrednotimo samo, če je kandidat za vsebino dobil vsaj 2 točki.
Skupaj	12	Če je kandidat napisal besedilo druge besedilne vrste, npr. obvestilo/vabilo, se naloga ovrednoti z 0 točkami.	

1. primer prošnje

Šola za storitvene dejavnosti
Trg mladosti 3
3320 Velenje

Velenje, 25. 4. 2025

Gospa Marina Hrovatin
Lutkovno gledališče FRU-FRU
Komenskega ulica 9
1000 Ljubljana

PROŠNJA ZA IZVEDBO DELAVNICE

Spoštovana gospa Hrovatin!

Na naši šoli že vrsto let uprizarjamo gledališke predstave. Letos smo se člani dramskega krožka prvič odločili za uprizoritev lutkovne predstave. Ker še ne znamo izdelovati lutk, vas prosimo za sodelovanje.

Veseli bi bili, če bi nam priskočili na pomoč z nasveti in če bi bili pripravljeni izvesti poldnevno delavnico, na kateri bi se naučili izdelovati preproste lutke. Navdušeni smo namreč nad vašimi lutkami, ki ste jih oblikovali za predstavo Muca Copatarica. Delavnico s 15 udeleženci bi radi izvedli v prvem tednu v maju v šolski knjižnici, vendar lahko termin prilagodimo vašim obveznostim.

Upam, da se boste na našo prošnjo odzvali, in vas lepo pozdravljam.

Zarja Orehek,
članica dramskega krožka

2. primer prošnje

Šola za storitvene dejavnosti
Trg mladosti 3
3320 Velenje

Velenje, 29. 5. 2025

Marina Hrovatin
Lutkovno gledališče FRU-FRU
Komenskega ulica 9
1000 Ljubljana

Prošnja za izvedbo krajše delavnice o izdelavi lutk

Spoštovana gospa Hrovatin!

Sem član dramskega krožka na Šoli za storitvene dejavnosti v Velenju. Ob koncu šolskega leta bomo prvič uprizorili lutkovno predstavo. Pred kratkim smo brali o predstavi Muca Copatarica in med obudovanjem vaših lutk smo dobili zamisel, da bi tudi lutke za šolsko predstavo izdelali sami. Zato vas prosimo, da bi na naši šoli za člane krožka izvedli krajšo delavnico, na kateri bi nam pomagali izdelati lutke za našo predstavo. Zelo bi nam ustrezalo, če bi delavnico lahko izvedli v prihajajočem tednu v popoldanskih urah. Veseli bomo, če nam boste na elektronski naslov šole storitvena@scv.si napisali, ali ste pripravljeni sodelovati z nami.

Za vaš odgovor se vam že vnaprej zahvaljujem in vas lepo pozdravljam.

Svit Orehek

IZPITNA POLA 2

1. Vodena interpretacija: Marjan Žiberna, Dedič (odlomek)

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelevanje odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Ni opredelilve.	
1	Opredelevanje je napačno.	Odlomek je lirika.
2	Zvrst je poimenovana.	Odlomek je epski.
3	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	Odlomek je epski, saj pripoveduje o pogovoru med očetom in sinom. Vsebuje še element dramatičnosti, to je dialog. Zaznamo tudi liriko, saj sin izpoveduje svoje doživljanje.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4		
0	Ni povzetka, ni obnove.	
1	Obnova odlomka z vsebinsko napako.	Sin v klubu obljubi očetovo pomoč, čeprav ta ne hodi niti na njegove tekme. Stikov skoraj nimata, oče se nanj samo zdiha. Kljub temu sin očetu pove, da brez njegove pomoči ne bo mogel tekmovati. Prosi ga kot triletni otrok. Oče ga ne sliši.
2	Obnova odlomka brez vsebinske napake. Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	V športnem klubu so ostali brez sponzorja in fant mora prositi očeta za novo kolo, da bo lahko še dalje hodil na košarko in tekmoval. Z očetom se sicer ne razumejo dobro, kolesa tudi ne dobi.
3	V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	Odlomek govori o sinu, ki očeta prosi za novo kolo. Čeprav se ne razumejo dobro, ga fant pregovarja, oče pa samo molči.
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	Sin pripoveduje o svojem odtujenem/slabem odnosu z očetom. V klubu so ostali brez sponzorja in fant je na prigovarjanje sotekmovalcev očeta prosil za pomoč, a se ta ne odzove. Sin ga prosi, naj vsaj njemu kupi kolo, da bo lahko še naprej tekmoval in morda prišel celo v reprezentanco. Očetu obljubi, da bo naredil vse, kar bo želel, a mu ta sploh ne odgovori.

Razlaga vzrokov za odtujitev (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Odtujila sta se, ker oče preveč dela.
1	Razlaga je skopa/površna/hejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Oče in sin živita kot dva tujca. Oče se s sinom ne ukvarja in ga ne podpira, celo žali ga. Oče in sin nimata skoraj nobenih stikov več, ker je sin nehal s košarko. / Kadar sta se doma srečala, sta gledala drug mimo drugega. Le včasih je oče besno zarenčal, ko mu kaj ni ugajalo. Kolesarske tekme je označil za pedrski šport. / Oče sina prezira, sin pa ga sovraži, zato sta odtujena.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Oče in sin sta se odtujila, ker se je fant prenehal ukvarjati s košarko, bolj ga je namreč veselilo kolesarstvo. Oče ni hodil niti na njegove tekme, da bi ga spodbujal, nikoli ga ni bilo ob njem. Živela sta drug mimo drugega, oče se je iz kolesarstva, ki ga je sin treniral, celo norčeval, zato se nista razumela. Zaradi tega se nista pogovarjala, kot je med družinskimi člani običajno, nista hodila skupaj niti na izlete, ne v hribe, ničesar več nista počela skupaj. Stik med njima je bil bolj prisiljen kot ne. Če sta se srečala doma, sta le gledala drug mimo drugega. Oče je sina pogosto samo kritiziral in ga zaradi razočaranja celo preziral.

Razlaga sinovega doživljanja očeta (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Sin se je oddaljil od očeta, a ga vseeno spoštuje, ker je od njega odvisen.
1	Razlaga je skopa/površna/hejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Sin z očetom skoraj nima stikov, zato sta se odtujila. Sin očeta sovraži, ker mu ne dovoli gledati kolesarskih tekem in ker pravi, da je kolesarstvo pedrski šport. / Sin svojega očeta doživlja kot trdega, neizprosnega, kot človeka s hladnimi očmi.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Pripovedovalcu je zelo težko pri srcu, ko razmišlja o svojem očetu. Zelo si je želel, da bi ga kdaj prišel pogledat, kako zmaguje na tekmah, a očeta ni bilo, zato je bil razočaran. Oče ga je preziral, ker ni več treniral košarke, temveč se je raje ukvarjal s kolesarstvom. Do njega je bil celo žaljiv, zato ga je fant zasovražil. Boli ga, ker ga oče ignorira, in razočaran je, ker se ob njegovi prošnji pretvarja, kot da ga ne sliši. Tako obnašanje do polnoletnega fanta je žaljivo. Sin se zaveda, da ga oče s tem ponižuje.

Razlaga sinovega ponižanja (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Poniža se, ker je kot triletni otrok.
1	Razlaga je skopa/površna/hejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Sin se poniža, ker bi rad tekmoval, a nima kolesa za tekme. Nekega večera je sin požrl bes, sovraštvo in svoj ponos ter šel k očetu. Povedal mu je, da brez koles ne bodo mogli dirkati. Rekel mu je še, da bi lahko na ravninskem delu proge zmagal, samo kolo potrebuje.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Sin se je ponižal, ker se je zavedal, da brez očetove podpore ne bo mogel uspeti. Ker se mu je obetalo, da bo postal član reprezentance za svetovno prvenstvo, je potreboval novo kolo, saj drugače ne bo mogel tekmovati. Bil je dober športnik, na ravninskem delu je pogosto zmagoval, zato je imel velike možnosti za zmago. Ker bi rad uresničil svoje sanje, svoje cilje, se je ponižal, saj je vedel, da mu to brez očeta ne bo uspelo. Poleg tega so ga v klubu prosili za pomoč. Sram ga je bilo, ker so vsi vedeli, da njegov oče kluba ni podpiral, a se je ponižal tudi zaradi tovarišev. Vsi so bili namreč odvisni od finančne pomoči, zato se je bil pripravljen očetu popolnoma podrediti.

Citirana poved (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Citata ni. Citat ni smiselno povezan z razlago.	»Tata, naš klub je izgubil sponzorja. A nam lahko pomagaš?« »Tata, vse bom napravil, kar boš hotel od mene.«
1	Citat ni natančno v skladu z razlago, a je smiselno povezan z njo. Namesto citata je opisan primer.	
2	Citat je natančno v skladu z razlago.	»Stal sem pred njim, polnoleten, skoraj pol glave višji od običajnega odraslega moškega, in mledoval kot triletni otrok.«

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na razlago.	Odnos med očetom in sinom je popolnoma skrhan. Sin ne uresničuje očetovih pričakovanj, oče pa ne sprejme njegove odločitve. Čeprav je sin razočaran, se je pripravljen za svoje cilje tudi ponižati, a je vse zamen.
(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)		

Mnenje o očetovem odnosu do sina (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Oče se ne zna obnašati. To, kar počne, ni prav.
1	Mnenje je nejasno, pomanjkljivo, ni razloženo.	Oče se grozno obnaša, žaljiv je in ne pomaga svojem sinu. Ni prav, da se tolaži z alkoholom in da se s sinom ne pogovori.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Očetovo ravnanje je nesprejemljivo, saj se ne obnaša kot odrasel človek, temveč kot trmasti pubertetnik. Mislim, da želi uresničiti zgolj svoje želje. Od sina zahteva, da živi po njegovih načelih, s svojim odzivom pa mu sporoča, da ne sprejema njegove lastne izbire. Zelo verjetno je, da od sina pričakuje to, česar sam v življenju ni dosegel, in je zato tako neizprosen. To, da ga ne podpira, čeprav je fant uspešen športnik, je zelo žalostno. Še huje pa je, da ga celo žali in ignorira.

Presoja sprejemanja otroka, če ne izpolnjuje pričakovanj (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Presoja ni izražena. Presoja je izražena kot skopa trditev/ni povezana z odlomkom.	Starši pogosto ne sprejemajo svojih otrok takšnih, kakršni so. Radi bi, da so v vsem najboljši, silijo jih v učenje in študij, da bi bili uspešni.
1	Presoja je nejasna, ni razložena/nakazana je v primeru iz življenja.	Starši bi morali otroku pustiti svobodo pri odločanju. Prav je, da mu svetujejo in ga usmerjajo, prava pomoč pa je, če mu dovolijo uresničevati lastne cilje. Toda velikokrat tega ne znajo, na primer pri odločitvi za šolanje.
2	Presoja je jasna, razložena.	Starši so prepričani, da le oni vedo, kaj je za njihovega otroka najboljši, zato pogosto želijo o vsem odločati namesto njega. Prepričani so, da vse to delajo iz ljubezni, da bi otroku prihranili težave. Če se sam odloči drugače, pa ga skušajo prepričati, da razmišlja napačno, nanj pogosto pritiskajo in mu želijo vzbuditi občutek slabe vesti. Pri tem seveda pozabljajo, da ga omejujejo. Vsak ima pravico, da gre svojo pot, četudi je ta napačna, a tako se v življenju učimo. Starši morajo dovoliti, da si otroci sami izberejo svojo življenjsko pot, najbolj pa jim lahko pri tem pomagajo, če jih podprejo in spodbujajo.

Utemeljitev presoje s primerom iz življenja (Predstavitel dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Naveden ni noben primer. Naveden je primer, ki ne utemeljuje presoje.	Mojo prijateljico starši kaznujejo, če kaj naredi narobe. Mami in očetu ni nikoli nič prav.
1	Primer je samo imenovan/nakazan.	Soščolčev brat je imel, kot vem, hude težave doma, ker je hotel študirati računalništvo, njegov oče pa se s tem ni strinjal. Vedno je govoril, da v tem ne more uspeti, da je to samo nekoristno igranje igrice. Zato imata zdaj zelo slab odnos.
2	Primer je opisan.	Tudi pri nas doma so težave. Pri starših namreč štejejo samo dobre ocene. Že v osnovni šoli sta pričakovala, da sem med najboljšimi. Tam ni bilo tako težko dobiti odlične ocene. Oče je celo pričakoval, da bom šel v gimnazijo. Z mamo nama ga je nekako uspelo prepričati, da sem se lahko vpisal v strokovno šolo. A tukaj sem redko dobil odlično oceno. Mislim, da se niti ne zavedata, da je tako boljše, saj mi v gimnaziji verjetno ne bi uspelo. S tem smo se morali vsi sprijazniti. Šolanje bom zdaj zaključil in mislim, da bodo tudi starši zadovoljni.

Logična členitev (zgradba) (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnicična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Za vse velja:

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, lahko pri zgradbi doseže največ eno točko; če napiše manj kot 200 besed, lahko pri JPSU doseže največ tri točke.

2. Samostojna interpretacija: Feri Lainšček, Hit poletja (odlomek)

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelevanje odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Ni opredelilve.	
1	Opredelevanje je napačno.	Odlomek je lirika.
1	Zvrst je poimenovana.	Odlomek je epski.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	Odlomek je epski, saj pripoveduje o dogodku. Vsebuje tudi elemente dramatike, ker ima veliko dialoga.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4		
0	Ni povzetka, ni obnove.	
1	Obnova odlomka z vsebinsko napako.	Odlomek govori o Matjažu in njegovi prijateljici, ki je postala slavna pevka, njega pa to moti, gre mu celo na živce. Ona pravi, da ga bo minilo. Oba sta otročja. Dva svetova končata na kavču.
2	Obnova odlomka brez vsebinske napake. Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	Matjaž si dopoveduje, kako se mora sprijazniti s tem, da bo njegova prijateljica pevka in tako vsem na očeh. Pove ji, da si tega ni predstavljal. Misli je, da jo bo minilo. Ona je jezna, a se s poljubljanjem in božanjem pobotata.
3	V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	Fant v odlomku pove dekleto, da težko sprejema njeno pevsko kariero. Ona je razočarana, ve pa, da ga na to ni dovolj pripravila.
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	Matjaž in njegova prijateljica se v odlomku pogovarjata o njeni pevski karieri. On si ne predstavlja, da bo kot pevka izpostavljena javnosti, njo pa njegove besede razjezijo. Na koncu se skušata spraviti s poljubom in objubo, da bosta svoja pričakovanja nekako uskladila.

Prepoznavna – izbira problema/prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3		
0	Problem ni izbran. Literarna prvina ni izbrana.	
1	Izbran je problem, ki je v odlomku samo nakazan. Izbrana je prvina, ki ni bistveno povezana z osrednjo prvino.	sprejemanje slave/samouresničevanje
2	Izbran je problem, ki je smiselno povezan z osrednjim problemom. Izbrana je prvina, ki je smiselno povezana z osrednjo prvino.	zatiskanje oči pred ovirami/pomanjkljiva komunikacija
3	Izbran je osrednji problem odlomka. Izbrana je osrednja prvina odlomka. (Upoštevamo tudi poimenovanje v naslovu. Problem, izbran za ta vzorec samostojne interpretacije, je natisnjen krepko.)	različna pričakovanja v partnerski zvezi

Razlaga izbranega problema/izbrane prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Matjaž ne sprejema kariernih želja svoje prijateljice.
1	Razlaga je skopa/površna/hejasna.	Matjaž je razočaran, ker bo prijateljica pevka, menil je, da jo bo imel samo zase.
2	Parafraziran je ustrezen del odlomka.	On si ne predstavlja zveze s pevko, raje bi živel na samem, proč od javnosti. Pravi ji, da bo zmeraj vsem na očeh, ljudje jo bodo želeli videti. Bilo mu je neprijetno, ker on ni tak. V njej pa je bila taka jeza, da bi lahko tudi grizla.
3	Razlaga je jasna, natančna.	Matjaž si je težko predstavljal, da bi bila njegova prijateljica poklicna pevka, da bi nastopala in da bi jo vsi gledali. Prav živčen je postal, ker je razmišljal o tem, kako bo izpostavljena v javnosti. Na to plat pevskega poklica svoje partnerke očitno ni bil pripravljen. Menil je, da bo mogoče le občasno nastopala, ne pa da se bo s tem preživljala ali da si bo ustvarila kariero. On si je želel predvsem miru in domačnosti, njene sanje pa so bile pešje. Sicer ga je imela rada, saj je v svojih pesmih pela o njem, a javnosti tega ni priznala. Zdaj je to obžalovala, čeprav je bila razočarana, ker je ni razumel. Zvezo želi obdržati, saj ga ljubi, hkrati pa želi uresničiti svojo pevsko kariero. Matjaž jo je potolažil, da bosta zmogla. Objubila sta si, da bosta iskala način, kako uskladiti pričakovanja obeh.

Utemeljitev razlage s primerom iz odlomka (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Primer ni opisan. Citata ni.	
1	Opisani primer/citat ni smiselno povezan z razlago. Opisani primer/citat ni natančno v skladu z razlago, a je smiselno povezan z njo. (Opisani primer se ne upošteva, če je v razlagi že parafraziran del odlomka.)	»Navsezadnje bi lahko novinarjem tudi kdaj priznala, da pač ima fanta.« »Moram se sprijazniti,‘ je dopovedoval tudi sebi. ‘Pripraviti se moram do tega, da to nekako sprejemem.’« »Bila je v njej taka jeza, da bi lahko tudi grizla. A morala jo je zdaj zatiščati – saj je vedela, da si Matjaž ne izmišlja.«
2	Opisani primer/citat je natančno v skladu z razlago. (Opisani primer se ne upošteva, če je v razlagi že parafraziran del odlomka.)	»Moral pa je tudi obstajati način, ko sta lahko tako skupaj zaživela dva svetova. Tisti njegov, ki se je rojeval iz sanj o hišici na vrhu hriba, pa ta njen, iz sanj o pevski karieri, ki so se počasi že uresničevale.«

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na razlago.	Matjaž in njegova prijateljica imata različna pričakovanja v zvezi, vsak si je življenje predstavljal po svoje, vendar upata, da bosta vseeno lahko ostala skupaj.
(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)		

Lastno mnenje o problemu/prvini v odlomku (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Pevka v zvezi ima pravico do svoje kariere in lastnega življenja.
1	Mnenje je nejasno, pomanjkljivo, ni razloženo.	Matjaž in njegova prijateljica sta si različno predstavljala skupno življenje. Vsak želi nekaj drugega. To ni dobro.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Mislím, da se Matjaž in njegova prijateljica sploh nista zavedala, kako različna pričakovanja imata v življenju. O njunem skupnem življenju sta se nedvomno premalo pogovarjala. Predala sta se ljubezni in privlačnosti, o skupni prihodnosti pa nista dovolj razmišljala. Zelo verjetno je, da bo eden v njuni zvezi trpel, če bosta ostala skupaj. Menim, da bosta tako različna pričakovanja zelo težko uskladila.

Lastno mnenje o problemu/prvini na splošno (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Moški v zvezi še vedno pričakujejo tradicionalno vlogo ženske. Biti mora doma, moški pa naj dela kariero.
1	Mnenje je nejasno, ni razloženo/nakazano je v primeru iz življenja.	Zelo težko je najti človeka, s katerim bi se popolnoma ujeli. Pogosto bi kateri od partnerjev rad drugega spremenil, da bi popolnoma ustrezal njegovim željam, a to je v resnici nemogoče. Take zveze hitro razpadejo.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Zveza dveh ljudi je zapleteno prilagajanje, hkrati pa dopuščanje svobode slehernemu, da se ne podreja in ne zataji samega sebe. Zelo težko je najti pravo pot, velikokrat se partnerja zaradi prevelikih razlik razideta. Res se sicer nasprotja privlačijo, a preveč različni ljudje v odnosu običajno niso srečni. V ljubezni smo zato velikokrat sebični in drugemu ne dopuščamo, da bi živel po svoje, temveč bi ga radi oblikovali tako, da bi nam popolnoma ustrezal. Redki so tisti, ki partnerja sprejmejo takšnega, kakršen je. Redki so razumevalajoči in potrpežljivi, a le to je pogoj za dolgotrajno in uspešno zvezo.

Utemeljitev mnenja s primerom iz lastnih/tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Naveden ni noben primer.	
1	Naveden je primer, ki ne utemeljuje mnenja. Primer je samo imenovan/nakazan.	Naša sosedka že veliko let živita ločeno. Moj oče je cele dneve v službi, mama pa skrbi za vse doma. Njemu se to zdi samoumevno, jaz pa vidim, da je velikokrat žalostna, a se nikoli ne pritožuje.
2	Primer je opisan.	V zadnjem času me je prizadel razhod slavne pevke in njenega partnerja. Videti sta bila srečna, mediji so ju pogosto predstavljali kot popolni par. Oba sta bila uspešna in prepoznavna, po rojstvu otrok pa je ona opustila svojo kariero. Pred kratkim je odjeknila novica, da sta se razšla. Ona je svoje življenje podredila družini in se ji povsem predala, on pa si je privoščil zabavo z drugimi. Omamila ga je slava. Le kaj si je predstavljal? Sedaj sta oba nesrečna, vsak živi svoje življenje in obžaluje storjene napake.

Logična členitev (zgradba) (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnicična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Za vse velja:

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, lahko pri zgradbi doseže največ eno točko; če napiše manj kot 200 besed, lahko pri JPSU doseže največ tri točke.
- Za izvirni naslov samostojne interpretacije prištejemo skupnemu seštevku točk eno točko do največjega možnega števila (30).